

Ako nájsť prekladateľa alebo tlmočníka

Ak potrebujete pri vypočúvaní v inom členskom štáte tlmočenie alebo ak potrebujete súdne overený preklad zmluvy alebo inej listiny, možno si budete potrebovať nájsť tlmočníka alebo súdneho prekladateľa.

Úvod

S rastúcou mobilitou a migráciou v rámci Európskej únie začína narastať aj počet vzťahov všetkých druhov (či už obchodných, právnych, akademických alebo osobných) medzi občanmi rozličných štátnych príslušností a kultúr, ktorí hovoria rozdielnymi jazykmi. To na druhej strane vedie k veľkému množstvu situácií, ktoré si vyžadujú prekladateľské a tlmočnicke služby. Keďže veľký počet týchto situácií musia buď potvrdiť alebo dosvedčiť príslušné orgány (často súdy alebo iné právne inštitúcie), je pomerne bežné, že vyžadujú úradný preklad dokladov pôvodne napísaných v inom jazyku.

Účelom úradného prekladu je dosvedčiť skutočnosti v súdnom alebo správnom konaní/súdnom spore, zabezpečiť uznanie právnych skutočností z inej krajiny a uplatniť právo na zahraničných občanov (medzinárodné právo súkromné).

Služby súdnych prekladateľov sú v jednotlivých členských štátoch Európskej únie organizované rozdielne, s veľmi rozdielnymi profesionálnymi rámcami (heterogénne systémy a prax). V Spojenom kráľovstve a v Írsku napríklad táto profesia nie je regulovaná, zatiaľ čo v krajinách, ktoré uplatňujú občianske právo, ako je Španielsko alebo Grécko, profesia súdneho prekladateľa podlieha rozličným pravidlám prístupu a vykonáva sa v rozdielnych pracovných podmienkach, pokiaľ ide o postavenie, platenie poplatkov alebo osvedčovanie.

Kto je súdny prekladateľ?

Prekladateľ vytvára písomný dokument prekladom textu z jedného jazyka do iného jazyka. **Súdny prekladateľ** musí ovládať nielen základné právnické pojmy a terminológiu, ale aj oblasti, na ktoré sa príslušné právo uplatňuje. Súdny preklad je základom viacjazyčnej komunikácie, pretože umožňuje jednotlivcom, spoločnostiam, právnickým a štátnym agentúram komunikovať medzi rozličnými jazykmi a kultúrami v rámci aj mimo štátnych hraníc. Súdny preklad si vyžaduje poznanie odbornej terminológie a jazykových konvencií, ktoré sa používajú v príslušných dokladoch. Súdny prekladateľ vám pomôže v plnom rozsahu pochopiť akýkoľvek konkrétny prípad a potrebnú právnu terminológiu vďaka tomu, že je súčasťou právneho tímu a má prístup k súdnym znalcom. Skutočnosť, že súdny prekladateľ pozná právny systém alebo systémy a súdne procesy, mu umožňuje pomôcť vám pri vašich právnych krokoch.

Pri hľadaní súdneho prekladateľa sú veľmi dôležité procesné normy týkajúce sa jazykovej spôsobilosti, prekladateľských zručností a poznania systémov, procesov, terminológie a jazykových konvencií, ktoré platia v konkrétnych prípadoch.

Kto je súdny tlmočník?

Tlmočník poskytuje ústne jazykové služby, pričom používa rozličné spôsoby tlmočenia z jedného do druhého jazyka (simultánne, konzekutívne alebo šepkané tlmočenie). **Súdni tlmočníci** sú odborníci, ktorí spolupracujú najmä s právnikmi v súdnych prípadoch, ako sú súdne konania, miestoprísahažné vyhlásenia, výsluchy, mediácie, rozhodcovské konania, stretnutia s klientmi atď. Títo odborníci vám pomôžu komunikovať s ostatnými stranami, keď ste účastníkom cezhraničného konania.

Súdny prekladateľ/tlmočník

Súdni prekladatelia/tlmočníci sú oprávnení prekladať úradné dokumenty (sobášne listy, vysvedčenia, vysokoškolské diplomy, súdne podania, rozsudky atď.), ako aj tlmočiť na súdoch (napr. keď strany sporu alebo svedkovia svedčia na súde), na policajných staniciach (počas vypočúvania, po zatknutí) alebo pred správnymi orgánmi (napríklad počas colných kontrol). Oficiálni súdni prekladatelia/tlmočníci sú oprávnení pripájať odtlačok úradnej pečate pod svoje preklady na osvedčenie prekladu.

Súdni prekladatelia/tlmočníci by mali mať vysokoškolské vzdelanie v jazyku resp. jazykoch, do ktorých prekladajú, a preukázané rozličné prekladateľské a tlmočnicke zručnosti, hoci príslušné požiadavky sa medzi členskými štátmi líšia.

Väčšina členských štátov EÚ má zavedený systém na výber a vymenúvanie súdnych prekladateľov/tlmočníkov. Obvykle je súdny prekladateľ oprávnený pracovať aj ako súdny tlmočník. Rôzne krajiny používajú rozličné úradné označenia týkajúce sa súdnych prekladateľov/tlmočníkov.

Ako nájsť prekladateľa/tlmočníka?

V súčasnosti si môžete nájsť súdneho prekladateľa alebo tlmočníka vo vnútroštátnych databázach prekladateľov a/alebo tlmočníkov. Takéto databázy však neexistujú vo všetkých členských štátoch. V niektorých prípadoch môžete nájsť odkaz na oficiálne alebo polooficiálne registre kvalifikovaných prekladateľov/tlmočníkov na webových stránkach ministerstiev spravodlivosti alebo vyšších regionálnych súdov.

V trestných veciach sa od členských štátov v zmysle [smernice 2010/64/EÚ](#) žiadalo, aby takýto register zriadili do 27. októbra 2013, t. j. do lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho právneho poriadku. Podľa tejto smernice majú členské štáty zaviesť postup alebo mechanizmus na zistenie toho, či podozrivé alebo obvinené osoby potrebujú pomoc tlmočníka alebo prekladateľa, a je na členských štátoch, aby zabezpečili tlmočenie pre podozrivé alebo obvinené osoby bezodkladne. Preklad by sa mal zabezpečiť v prípade dokumentov, ktoré majú zásadný význam pre zabezpečenie výkonu práva na obhajobu; vo výnimočných prípadoch možno zabezpečiť ústny preklad alebo ústne zhrnutie týchto zásadných dokumentov za podmienky, že to neohrozí spravodlivý priebeh konania. Náklady tlmočenia a prekladu znášajú členské štáty bez ohľadu na výsledok konania.

Na získanie podrobnejších informácií, napríklad o:

- orgáne, ktorý spravuje príslušnú vnútroštátnu databázu,
- pravidlách upravujúcich možnosť využitia prekladateľov a tlmočníkov,
- geografických oblastiach zodpovednosti prekladateľov a tlmočníkov,
- odbornej príprave/kvalifikácii prekladateľov a tlmočníkov,
- cenách,
- poisťných systémoch a postupoch podávania sťažností

si zvolíte jednu z vlajok na pravej strane.

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Posledná aktualizácia: 24/01/2019